

Verslag bijeenkomst Residenties

In het kader van regioprofiel BrabantStad en proeftuin Internationalisering

Dinsdag 8 oktober | 14.30-16.30 | Witte Rook, Breda

Op dinsdag 8 oktober kwamen een kleine groep vertegenwoordigers van Brabantse residenties, Allies Swinnen (projectcoördinator BrabantStad), Heidi Vogels (Transartists|DutchCulture), Jenneke Harings (projectleider proeftuin internationalisering) en adviseurs van Kunstloc Brabant bij elkaar om mogelijkheden te verkennen die de proeftuin Internationalisering biedt. De proeftuin Internationalisering is onderdeel van het regioprofiel BrabantStad (zie ook www.regioprofielbrabant.nl). In deze proeftuin onderzoeken we hoe de provincie en de B5 kunnen samenwerken op het gebied van internationalisering en internationaal cultuurbeleid. De proeftuin wordt ondersteund vanuit OCW. De resultaten worden het komende jaar opgehaald en gedeeld.

Residenties als onderdeel van de proeftuin

Al in 'Brabant Maakt Het', het eerste visiedocument van het regioprofiel dat naar OCW is gegaan, spreken de overheden veel over de mogelijkheden die residenties bieden en het belang van residenties voor de regio. Hieronder enkele passages.

Presentatie-instellingen en festivals bieden aan makers uit de regio en elders de ruimte voor presentatie aan een breed publiek en professionals. [...] Zij zijn echter ook onderdeel van een ecosysteem van vele presentatie-instellingen en manifestaties in de regio, die zich al in een netwerk hebben georganiseerd. [...] Het bijzondere is dat veel werkplaatsen en presentatie-instellingen ook een artist in residence-programma hebben.

Diverse organisaties, zoals presentatie-instellingen en podia, zijn een cruciale schakel voor internationalisering, b.v. met artist in residence-programma's en internationale coproducties.

In relatie tot het programma internationalisering versterken we de uitwisseling met kunstenaars in het buitenland via artist in residence-programma's.

Samen verkennen we de mogelijkheden om de structuur van werkplaatsen in Brabant ruimer te financieren. Dit is immers een sterke basis voor talent. Hetzelfde geldt voor de cofinanciering van internationale uitwisseling middels artist in residence-programma's.

Van de middelen die beschikbaar zijn binnen de proeftuin, is een deel gereserveerd voor het verstevigen van de residenties en residentienetwerken.

Proeftuin

Binnen de proeftuin zijn verschillende mogelijkheden voor de residenties: werkbeurzen (max. €2000), reisbeurzen (max. €2000), seed funding (max. €15.000), en specifiek bijdragen voor Brabantse residentieprojecten die gericht zijn op het verstevigen, verbreden en zichtbaar maken van internationale netwerken, waarbij internationale makers een periode in Brabant doorbrengen en zich verhouden tot de omgeving waar ze deze residentie uitvoeren, kunnen een bijdrage ontvangen (max. €10.000)

Drie vragen

Tijdens de bijeenkomst gaan we in op drie vragen, die we al in de uitnodiging formuleerden. Een voorzet voor antwoorden op deze vragen wordt onderzocht aan drie gesprekstafels. Hieronder een aantal opmerkingen die aan die tafels zijn gemaakt (al dan niet als antwoord op de vraag).

1. Hoe krijgen we zicht op alle vormen van residenties in Brabant en is het in het in elkaars belang om samen te werken met het al bestaande AIR platform Brabant?

- Het is onduidelijk hoe open het AIR platform Brabant is – het is nu met name visuele kunsten. Het zou open moeten zijn voor andere residenties. In de loop van het gesprek blijkt dat AIR platform Brabant wel degelijk open staat voor andere en anderssoortige residenties.
  - Moet een residentie een slaapplek hebben? Dat kan, en is bij EKWC bijvoorbeeld het geval. Bij November Music regelt het zich per keer. Vaak zijn er locaties (logeerhuis Den Bosch, een klooster in Breda) die zich aanbieden.
  - De omgeving van een residency kan van invloed zijn op de resultaten. Soms is dat ook de bedoeling.
  - Residenties zouden elkaar op de hoogte moeten houden van de eigen netwerken, zodat die ook kunnen kruisen.
  - Interessant zijn ook residenties met andersoortige instellingen, niet alleen andere disciplines. Musea, podia, werkplaats, festival, maar ook bedrijven. Dat kan ook veel opleveren voor beide partijen (maker en bedrijf/instelling/organisatie).
  - Wat het platform betreft gaat het ook om de mentaliteit van de aangesloten AIRs, dan komen zichtbaarheid en wederkerigheid vanzelf.
  - Een residency kan een maker vragen zich te verhouden tot een onderwerp dat in de stad speelt, een voorbeeld is 75 jaar bevrijding.
  - Het zou goed zijn een overzicht te geven van contactpersonen bij de gemeenten en van de organisaties (ook die nog niet op AIR platform Brabant staan).
  - Bij veel residenties zijn nu al veel disciplines mogelijk, er wordt regelmatig samengewerkt met muzikanten of schrijvers. Uitbreiding naar organisaties van die andere disciplines (November Music en Willem II/Toonzaal zijn bijvoorbeeld aanwezig, maar ook Tilt is geïnteresseerd).
  - Crossovers zijn interessant omdat er dan ook andere vragen worden gesteld. Het interdisciplinaire in Brabant is goed ontwikkeld. Zit ook in opleidingen, de talenthubs, enzovoort. We moeten weten wat waar gebeurt.
2. In de proeftuin wordt gesproken over residenties in de B5 waarbij locatie, en eventueel maatschappelijke opgaven een onderwerp kunnen zijn van een residency. Hoe en met wie kunnen we dat realiseren?
- Tijdens het rondje voorstellen blijkt dat veel (zo niet alle) residenties al interdisciplinair en met maatschappelijke opgaven, kwesties of vraagstukken werken. Baltan, Werkwarenhuis, TextielLab.
  - Uit het voorstelrondje blijkt ook dat iedereen internationale netwerken heeft. Hoe kunnen we dat zichtbaar maken?
  - Residenties zijn erg onderbelicht, ook landelijk. We willen landelijk (en fijn als Brabant meedoet) die lobby voortzetten. De proeftuin biedt mogelijkheden die verder nergens geboden worden (zoals makers hierheen halen).
  - Door je aan maatschappelijke vraagstukken te verbinden wint je project (residentie) ook aan waarde.
  - Kennisuitwisseling, kennisdeling en kennisontwikkeling is van levensbelang. Uitbreiding van AIR platform Brabant als logische plek voor die kennis zou een mogelijkheid zijn.
3. Er zijn veel vragen op het gebied van Europese financiering. Zijn er plannen en ideeën op dat gebied en hoe kunnen we elkaar daarin ondersteunen?
- Uit dit gesprek blijkt dat er veel kennis zit bij EKWC die niet alleen in veel Europese netwerken zit, maar ook in wereldwijde netwerken. Bouwen aan een netwerk (zoals AIR platform Brabant) levert op. Misschien niet op de hele korte termijn, maar zeker wel op de langere en lange termijn.
  - Netwerken met netwerken verbinden zorgt voor meer mogelijke combinaties in samenwerkingen. Dat is handig. Netwerken doen ook vaak EU-aanvragen. Dat is, zeker als je als partner benaderd wordt, vaak wel zinvol. (Weeg wel altijd werk tegen opbrengst af.)

- Doe onderzoek naar wat je wel doet en wat je niet doet. Kies en houd je daar dan (in elk geval een tijdje) aan. Dat maakt de relaties alleen maar steviger.

Concluderend

Aan het eind van de terugkoppeling vragen we Heidi Vogels om een korte reflectie te geven op wat ze gehoord heeft. Ze geeft aan dat het heel bijzonder is dat er zoveel aandacht is voor residenties en dat er vrijwel nooit geld beschikbaar is om makers te halen. We zijn vaak alleen maar gericht in het brengen van Nederlandse (of in Nederland woonachtige) makers. Ook zij geeft aan dat het belangrijk is te focussen en relaties en netwerken te bestendigen. Ook zegt ze dat mogelijkheden niet per se betekenen dat je zomaar van alles moet ondernemen. Je moet goed kijken naar de verhouding lokaal, regionaal, landelijk en internationaal en je vervolgens afvragen wat internationaal werken voor jouw organisatie eigenlijk betekent.

Acties

Mogelijke acties van zowel het platform als de individuele residenties:

- Residenties die nog niet zijn aangesloten bij AIR platform Brabant moeten onderzoeken of lidmaatschap van het netwerk zinvol voor hen zou kunnen zijn. Het platform staat ervoor open.
- Denk goed na op welk spoor van de proeftuinmiddelen je een plan of idee zou willen aanmelden en houd daarbij de opmerking van Heidi in het achterhoofd: 'Wat betekent internationaal werken en waarom wil je dat?'
- AIR platform Brabant werkt aan een (gezamenlijk) plan om het netwerk internationaal te verstevigen, mogelijk op weg naar een EU-aanvraag. Als lid van dat netwerk mag je meedenken.

Bijlagen:

- Uitnodiging Kenniscafé#2 | residenties
- Presentatie Kenniscafé#2